

Îndrumar pentru elaborarea tezelor de doctorat în științe sociale

Preambul

Prezentul îndrumar completează regulamentele specifice ale Consiliului pentru Studii Universitare de Doctorat (CSUD) al Universității din Oradea și cele referitoare la reglementarea activității doctorale în România, cu scopul de a contribui la creșterea calității tezelor de doctorat elaborate în cadrul Școlii Doctorale de Sociologie a Universității din Oradea. Recomandările și normele sumare incluse în acest document sunt în concordanță cu regulile și uzanțele de scriere științifică aplicabile în științele sociale în acest moment.

Recomandările, normele, regulile cuprinse în acest îndrumar sunt destinate coordonatorilor de doctorat, membrilor echipelor de îndrumare și comisiilor de specialitate și, în primul rând, doctoranzilor. În același timp, recomandările vor fi folosite de către membrii comisiilor de îndrumare pentru evaluarea tezelor de doctorat.

Conținutul tezelor de doctorat în sociologie, științe politice, științe administrative și științe ale comunicării

Teza de doctorat reprezintă o lucrare științifică și prezintă rezultate originale ale activității de cercetare desfășurată de studentul doctorand în cadrul stagiului doctoral.

În științele sociale este obligatorie includerea în teza de doctorat a rezultatelor unor cercetări empirice proprii ale studentului doctorand.

De asemenea, este obligatorie includerea în tezele de doctorat a rezultatelor cel puțin unei cercetări empirice realizată de doctorand în timpul stagiului doctoral.

Indiferent de tipul cercetării empirice - fundamentală, aplicativă etc. -, teza de doctorat trebuie să contribuie la construcția teoretică în domeniul sau tema abordată. Analiza literaturii, interpretarea rezultatelor și concluziile trebuie să facă referire explicită la problematica teoretică a temei/domeniului abordat.

Nu sunt admisibile lucrările strict teoretice, ale căror conținut se bazează doar pe analiza teoretică și/sau reflecțiile autorului. De asemenea, nu este admisă asimilarea părții de documentare sau de analiză a literaturii cu cercetarea propriu-zisă (în calitate de analiză documentară, de exemplu).

În mod similar, nu sunt admisibile tezele strict empirice, care descriu rezultatele unor cercetări fără a avea la bază cel puțin o problemă teoretică și a căror rezultate nu contribuie la rezolvarea unei astfel de probleme.

Despre autoratul tezei de doctorat și integritatea academică

Cercetările și rezultatele incluse în tezele de doctorat și asumate de doctorand trebuie să fie rezultatul strict al muncii intelectuale a studentului doctorand, desfășurată sub coordonarea profesorului/profesorilor coordonatori. Utilizarea rezultatelor altor autori se poate face doar cu citarea onestă a respectivilor autori.

În cazul în care studentul doctorand a beneficiat de o bursă, grant, sponsorizare etc., care a avut finalitatea susținerii financiare a desfășurării stagiului doctoral, este datoria studentului să îndeplinească obligațiile privind publicitatea susținerii sau a susținătorului care îi revin prin contractul de finanțare.

Sunt permise cercetările care au la bază analiza secundară a datelor culese în alte studii empirice – cu descrierea detaliată atât a autorilor cercetării a căror rezultate sunt folosite, cât și a metodelor, tehnicilor și instrumentelor de culegere a datelor din respectivele cercetări (procedurile de eșantionare, frecvența și tratarea non-răspunsurilor, itemi, scale, problemele de validitate și fidelitate etc.).

Sunt interzise și considerate neoneste din perspectiva corectitudinii tezei de doctorat următoarele practici:

- Plagiatul în orice formă și cu orice amploare; pentru o definiție a plagiatului se poate consulta materialul elaborat de Comisia Națională de Etică și disponibil la http://cne.ancs.ro/wp-content/uploads/cne/2017/12/Ghid_identificare_plagiat_final_site.pdf
- Se interzice inclusiv autoplagiatul – includerea parțială sau completă în teza de doctorat a unor texte publicate în jurnale academice sau volume de către doctorand. Sunt exceptate de la această regulă a interzicerii autoplagiatului textele astfel publicate și care poartă mențiunea explicită a elaborării în cadrul stagiului doctoral, precum și textele, analizele, rapoartele, prezentările devenite publice anterior susținerii tezei, dar care nu au fost publicate în jurnale științifice sau în volume cu caracter științific și care au legătură evidentă cu activitatea de cercetare doctorală a studentului doctorand. Doctorandul care folosește în teza sa de doctorat porțiuni de text preluate din publicațiile sale trebuie să menționeze într-o notă de subsol referința originală.
- În categoria anterioară (plagiat) intră și elaborarea lucrării sau a unor părți din ea de către alți autori, fie clandestini (*ghostwriter*-i), fie expliți, sub forma coautoratului. Se acceptă utilizarea în tezele de doctorat a textelor din lucrări pe care doctorandul le-a publicat în timpul stagiului doctoral în coautorat, în cazul în care doctorandul este prim-autor sau se menționează într-o notă faptul că doctorandul a avut principala contribuție la elaborarea lucrării.
- Prezentarea în cadrul tezei exclusiv a rezultatelor unor cercetări realizate anterior stagiului doctoral: această frază se referă la prezentarea

rezultatelor unor cercetări anterioare ca fiind rezultate ale cercetării doctorale. Prin această normă nu interzicem utilizarea rezultatelor unor cercetări anterioare stagiului doctoral, pentru documentarea bibliografică sau chiar pentru analiza empirică, precum în cazul analizei secundare, cu menționarea onestă a momentului realizării studiului, a responsabilului cercetării, a metodologiei și a proprietarului datelor.

- Prezentarea ca fiind proprii doctorandului a rezultatelor unor cercetări realizate de colective de cercetare, care sunt de așa natură încât rezultatele incluse în teză nu pot fi atribuite doar autorului student doctorand, este permisă doar cu prezentarea onestă a contribuției celorlalți membri ai echipei de cercetare/colaboratori. În cazul în care sunt folosite instrumente sau baze de date în analize secundare, este obligația doctorandului să precizeze autorii acestor elemente folosite în propria cercetare doctorală.

Înainte de concluzii, teza trebuie să cuprindă o secțiune/subsecțiune referitoare la modul în care în desfășurarea cercetării au fost rezolvate problemele de etică a cercetării.

Redactarea tezei de doctorat

Teza de doctorat este alcătuită din următoarele componente, dispuse în lucrare în următoarea ordine: cuprins, introducere, analiza literaturii, descrierea metodologiei, prezentarea, interpretarea și discutarea rezultatelor, prezentarea limitelor cercetării, concluziile, bibliografia, anexele. La acestea se pot adăuga orice secțiuni prevăzute de regulamentele proprii ale Școlilor Doctorale partenere, în cazul în care teza de doctorat este elaborată în cotutelă. Secțiunile respective pot fi intitulate altfel și pot fi comasate ca și subsecțiuni în cadrul unor secțiuni mai mari.

Teza de doctorat în științele sociale trebuie să aibă o lungime cuprinsă între 150-200 de pagini (caracter de 12 la 1,5 rânduri, cu margini de 2.5 cm) sau 375.000-550.000 de caractere, incluzând spațiile, incluzând tabelele, graficele, și figurile. Aceste dimensiuni nu includ anexele.

Tezele de doctorat trebuie să fie corectate din punct de vedere gramatical și al tehnoredactării înainte de susținerea publică. Neglijența în redactarea lucrării din acest punct de vedere poate justifica respingerea lucrării. Dacă lucrarea cuprinde mai mult de 5 erori de tehnoredactare sau gramaticale/pagină este automat respinsă.

Teza de doctorat va cuprinde în anexă toate materialele necesare interpretării rezultatelor tezei din punct de vedere al validității și corectitudinii științifice, care nu au putut fi incluse în capitolele celelalte ale tezei de doctorat: instrumentele de cercetare, transcrierile interviurilor sau ale notițelor de observație, hărți, tabele statistice intermediare. În cazul în care volumul sau formatul acestor Anexe nu permite atașarea la textul tezei, ele trebuie să fie puse la dispoziția Comisiei de Îndrumare și a membrilor comisiei de susținere publică în format electronic sau tipărit. Doctorandul trebuie să publice și bazele de date sau să precizeze locul în care acestea pot fi accesate, în cazul în care nu sunt supuse unui embargo sau nu fac obiectul vreunei interdicții rezultate din drepturile de proprietate asupra datelor.

Lucrarea de doctorat trebuie să folosească un aparat critic relevant, de actualitate. Evaluarea calității aparatului critic al unei teze de doctorat este în primul rând de competența coordonatorului, a echipei de îndrumare și a comisiei de specialitate la susținerea publică. În tezele de doctorat din științele sociale se poate folosi citarea în stil Chicago (stil francez) sau citarea în stil Harvard (una din variantele cunoscute fiind stilul APA). Având în vedere specificul publicațiilor din științele sociale, recomandăm hotărât utilizarea stilului Harvard. Pentru gestiunea corectă și consistentă a referințelor bibliografice, recomandăm utilizarea unui program de specialitate (gen EndNote, Mendeley, Zotero etc.).

În gestiunea referințelor bibliografice vor fi respectate următoarele reguli:

- Numărul minim de intrări în aparatul critic al unei teze de doctorat trebuie să fie de 75. Trebuie, de asemenea, evitat excesul de citare prin includerea în text a unor referințe inutile în economia lucrării.
- Toate ideile, rezultatele etc. care nu sunt produsul activității intelectuale a autorului tezei trebuie să fie însoțite de trimiterea la autorul sau autorii lor.
- Stilul de citare trebuie utilizat consistent în toată lucrarea de doctorat, fiind inacceptabilă combinarea mai multor stiluri.
- Toate referințele din text trebuie să aibă corespondent în lista bibliografică și invers.
- Întrucât o bună documentare este una dintre componentele obligatorii ale elaborării unei teze de doctorat solide, trimiterile se vor face, pe cât posibil, la sursa originală. Nici trimiterile indirecte prin *apud* nu sunt încurajate.

Oradea

Școala Doctorală de Sociologie

12 februarie 2019